

Goedgekeurde Innovatieve projecten in de land- en tuinbouw 2022

1. Urban Waterway Logistics vzw - Duurzaam vervoer van producten van veld tot vork

Het project wil efficiëntieverbeteringen en meer duurzaamheid realiseren in de logistiek van korte keten van Oost-Vlaamse land- en tuinbouwproducenten, en in het bijzonder van de teelten van bioboeren. Urban Waterway Logistics wil hiervoor gebruik maken van een 'zero emissie urban boat' om testvaarten te organiseren langs Oost-Vlaamse waterwegen, waar de goederen van de land- en tuinbouwers worden verzameld en opgehaald.

Met dit pilootproject wil de vzw in eerste instantie aantonen dat het mogelijk is om korte keten producten te vervoeren via het water. Dit biedt de mogelijkheid voor een multiplicatoreffect. Door te tonen dat het systeem werkt, kunnen er extra klanten aangetrokken worden en verhoogt de kans op een economisch haalbaar verhaal. Een belangrijke focus van deze aanvraag ligt dus bij de logistieke bundeling van korte keten producten. Door dit te combineren met transport via het water met een zero-emissie vaartuig, wordt een extra duurzame dimensie toegevoegd

2. Lokaal bestuur Merelbeke – Rodelandbrood

Merelbeke wil, samen met de andere Rodelandgemeenten (Oosterzele, Gavere en Melle), met het project 'Uitbouw van een korte keten voor brood en broodproducten in Rodeland' of kortweg 'Rodelandbrood' een pilootproject starten om lokaal geteelde baktarwe te promoten als kwalitatieve grondstof bij de bakkerijen uit Rodeland en omgeving (o.a. grootstedelijk gebied Gent). België importeert namelijk in hoofdzaak zijn baktarwe uit Frankrijk, Duitsland en Oost-Europa. Met dit project willen de Rodelandgemeenten de bakkers ervan overtuigen dat lokale baktarwe even goed kan scoren inzake bakkwaliteit (eiwitgehalte). Broden van lokale baktarwe worden nu nog al te vaak gezien als een duur nicheproduct waarvan de productie veel extra inspanningen van de bakker vergt vooraleer tot een kwalitatief eindproduct te komen. In het najaar van 2021 hebben landbouwers in het Rodeland 3 nieuwe baktarwerassen ingezaaid die nu reeds geoogst zijn. Met de geoogste tarwe willen de Rodelandgemeenten een nieuw regionaal streekproduct op de markt brengen nl: het 'Rodelandbrood'. Met deze subsidie willen de Rodelandgemeenten een nieuw korte keten initiatief op poten zetten dat moet uitgroeien tot een duurzaam samenwerkingsverband tussen de verschillende ketenpartners: landbouwer, molenaar, lokale warme bakker en consument.

3. FoodWIN vzw - Measure what you treasure

Foodwin vzw wil met het project Measure what you treasure op een innovatieve manier voedselverspilling tegengaan bij voedselproducenten en -verwerkers. Ze willen namelijk op een wetenschappelijk onderbouwde manier, de zogenoemde Double Diamond-methodologie, voedselverspilling bij de producenten, en ook verder in de keten, in beeld brengen om de verliesposten te analyseren en de oorzaken te detecteren. Deze analyse vormt de nulmeting voor hun methodologie. Deze nulmeting dient in essentie als basiscijfer om de voedselverspilling bij de producent en in de keten te kwantificeren. Vanaf deze nulmeting kunnen ze gedurende het ganse productieproces de verliesposten concreet en kwalitatief meten en doorvertalen naar een

impactrapport. In dit impactrapport worden de metingen vertaald naar de CO₂ uitstoot en de impact die deze verliezen hebben op het klimaat en op het economisch resultaat van zowel de producent als de voedselverwerkers. De oplossingen om de verliesposten te verkleinen worden vertaald naar een actieplan, met duidelijke Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's), rollen en taken. Dit project wordt opgesplitst in 4 grote werkpakketten. FoodWIN vzw vraagt een subsidie aan om de resultaten van het project naar de praktijk te vertalen, uit te testen met lokale pioniers, op te schalen en te verspreiden bij Oost-Vlaamse producenten en verwerkers van voeding.

4. Proefcentrum voor de Sierteelt (PCS) vzw - Seizoensoptimalisatie in biologische bloementeel versterkt lokale afzet

De afgelopen 5 jaar groeide de Vlaamse biobloemensector met 350 % tot een 50-tal biogecertificeerde bloementelers. De provincie Oost-Vlaanderen telt inmiddels 18 gecertificeerde biobloementelers die inzetten op korte keten en lokale afzet. Dit gaat om telers die verkopen via zelfpluk (oogstaandeel, abonnementen, losse verkoop) als telers die hun bloemen telen voor verkoop aan lokale floristen. Ieder jaar stoppen deze telers in de winter dan ook heel wat werk in het opmaken van een teeltplan of teeltkalender om een continue productie te realiseren. Ook steeds meer komt de vraag om info naar een geschikte teeltrotatie mee op te nemen. Dit is noodzakelijk om het bodemgebruik te optimaliseren binnen de rotatie van de bloemen of eventuele andere gewassen. Met dit project wil PCS de theoretische teeltrotatiestrategieën in de praktijk brengen, zodat telers hun teeltschema kunnen optimaliseren naar zowel bloembeschikbaarheid als naar lange termijn opbrengst in functie van de draagkracht van de bodem. Op het PCS kunnen ze strategieën met een combinatie van vaste planten, langbloeiende en kortbloeiende éénjarigen naast elkaar aanleggen om de gebruikswaarde van de teeltrotatie in te schatten. Hierbij worden zowel éénjarige als meerjarige bloemen gebruikt. Dit project zal bijdragen tot een versterking van de biobloemensector, de vermarkting via korte keten en de diversificatie van de land- en tuinbouwsector.

5. Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen (PCG) vzw - Introductie en consumentenonderzoek van lokaal geteelde gember voor de korte keten

Gember is een nieuwe teelt in onze Belgische markt. PCG toonde al aan dat de lokale teelt succesvol kan, niet enkel in verwarmde kas maar ook in plastic tunnels (onverwarmd). De geogste 'jonge' gember is smaakvoller, aromatischer en sappiger dan de geïmporteerde afgeharde gember, die een harde schil heeft en droog en vezelig is. De jonge gember zou ook meer in de smaak vallen bij consumenten. Bovendien bestaan er heel wat verschillende gembervariëteiten met verschillende karakteristieken. Deze teelt biedt dus een opportuniteit, zeker ook voor korte keten bedrijven (lokale teelt en lokale afzet). Met het project wil PCG Oost-Vlaamse (korte keten) telers warm maken voor en begeleiden in deze voor velen nog onbekende teelt en ook de afzet van gember en gerelateerde producten uit een lokale gember teelt bevorderen.

PCG speelt met het project in op 3 specifieke doelen. Gezien de lokale teelt van gember aanleiding geeft tot een nieuw product, de jonge of primeurgember, dat duidelijk een meerwaarde kan hebben ten opzichte van het geïmporteerde product, is het eerste doel de introductie van gemberteelt bij (korte keten) telers in Oost-Vlaanderen. Deze doelstelling draagt enerzijds bij aan de beleidsdoelstelling om korte keten te stimuleren, maar creëert ook een toegevoegde waarde voor de land- en tuinbouw in Oost-Vlaanderen en heeft ook een innovatief karakter. Het tweede doel is inzicht krijgen in de wensen van de consumenten inzake gember om zo het meest geschikte product

onder de meest geschikte vorm te kunnen aanbieden via de korte keten. Er bestaan immers verschillende types gember (dikvingerige, dunvingerige, ...). Via een focusgroep zal er een productfiche opgesteld worden voor lokaal geteelde gember waarin consumentenverwachtingen worden gebundeld. Deze doelstelling draagt voornamelijk bij aan het creëren van toegevoegde waarde voor land- en tuinbouw. Tenslotte wil het PCG ook bekijken of er mogelijk nog extra innovatief karakter bestaat in het benutten van de reststromen zoals bv het loof/blad. Gemberbladeren zijn aromatisch en kunnen vers gebruikt worden wanneer fijn versneden als garnering, gebakken of gepekeld als zipschotel. De bladeren kunnen ook gedroogd worden om tot thee te verwerken. Dus het verkennen van creatieve oplossingen voor gebruik van gember reststromen en hun valorisatie is een bijkomende doelstelling.

6. Pomona vzw - Herstellende landbouw met bescherming van lokaal levend erfgoed in het Waasland

Pomona vzw ondersteunt een vernieuwend, herstellend en coöperatief landbouwsysteem, waar consumenten en landbouwers samenwerken en investeren in hun voedselproductie door middel van duurzame landbouwsystemen. Het landbouwmodel is zowel landbouwkundig als sociaal herstellend met focus op transitie. Voedselproductie, voornamelijk uit meerjarige planten en dieren met meervoudig doel, is lokaal, agro-ecologisch, slaat tegelijkertijd koolstof op in de grond en herstelt het bodemleven. Pomona werkt dit coöperatief en herstellend model lokaal uit, en vergroot het draagvlak voor agro-ecologie in het algemeen en agroforestry in het bijzonder door middel van wetenschappelijk onderzoek, samenwerking met experts en door middel van innovatieve communicatie (o.a. animatie, video, infographics, andere media). Daarnaast wil Pomona een voorbeeld zijn voor andere korte keten-initiatieven door het ontwikkelen van alternatieve (landbouwkundige) modellen, technologische ondersteuning en deelsystemen. Pomona wil uiteindelijk tot een volledig gesloten economisch en ecologisch systeem komen, waar de voedingsproductie volledig samenvalt met de voedingsnoden van de omgeving, waardoor het aantal externe inputs (energie, bemesting, plaagbestrijding) op ons voedselsysteem zo beperkt mogelijk wordt. Verder wil Pomona met dit innovatief project ook de site te Melsele verder laten groeien naar een herstellende demonstratieboerderij waar de buurt en diverse doelgroepen tot rust kunnen komen, kunnen samenwerken of gewoon gezellig vertoeven in een mooi kader.